

ועד האיגוד : אריה אבנרי, ד"ר שרה אבין, גלית אבן חיים, מיכל בן עטר,
נעמה בר שדה, ימימה גולדברג, פרופ' ריקי פינצי דותן, רוית רובינשטיין,
ד"ר לאורה שרוני, פרופ' לילי רוטשילד יקר, יו"ר.
ועדת הביקורת : מיריי דנון, ד"ר ליאוניד בראודה

האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה מזמין אתכם/ן להשתתף בערב עיון בנושא:

מאשמה והאשמה לאחריות- במרחב הטיפול ומעבר לו.

שיתקיים בזום בתאריך 13 לדצמבר 2022
בין השעות 19:30-21:00

תכנית ערב העיון

19:30 דברי פתיחה: פרופ' לילי רוטשילד יקר, יו"ר האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה.

19:45 הרצאה: דר' חנה אולמן - **מאשמה והאשמה לאחריות- במרחב הטיפול ומעבר לו.**

20:25 מתדיין: דוד קיטרון.

20:45 שאלות מהקהל.

להרשמה מקוונת באתר האיגוד [לחץ כאן](#)

עלות ההשתתפות 60 ש"ח, לחברי איגוד 50 ש"ח, ברורים - שוש מזכירה האיגוד- טל' 03-7369051

וועדת ההיגוי (לפי א"ב):

ד"ר שרה אבין, מיכל בן עטר, נעמה בר שדה,
פרופ' ריקי פינצי דותן, פרופ' לילי רוטשילד יקר.

תקציר ההרצאה

בהרצאה זו אעסוק במופעה של האשמה במרחב הטיפולי ובאופנים בהם היא מובילה או מכשילה קבלת
אחריות כחלק מן הפרקטיקה האתית בטיפול הפסיכואנליטי.

אתחיל בסיפורו של אדיפוס במחזה של סופוקלס אדיפוס המלך . כידוע מיתוס זה שמש מצע מרכזי להנחות של פרויד על התפתחות הנפש וכינון רגשות האשמה. נדון באשמתו של אדיפוס, והקדמה זו תאפשר הבחנות בין אשמה, רגשות אשמה, האשמה ואחריות, והקשרים ביניהם לבין ידיעה עצמית.

לאחר הקדמה זו אבהיר ארבעה מופעים לאשמה במרחב הטיפולי- ראשית אשמה באזור האינטרפסיכי שהיא אשמה על משאלות, אימפולסים או פנטזיות שנחו אך לא התממשו ועל כן אשמה שאיננה מחוברת לסובייקט אחר או לפעולה בעולם. אלו רגשי האשמה בעולם הפנימי כמו האשמה הנורוטי של פרויד, כמו גם פעולתו של הסופר אגו הרודפני של קליין. שנית, אשמה על נפרדות שהיא אשמה בינאישית, הבאה לידי ביטוי ביחסים זוגיים או הוריים (סירלס, לוואלד) כמו גם ביחסים הטיפוליים. גם כאן האשמה היא על פגיעה שהיא בחלקה מדומיינת, ואשר איננה כרוכה בפגיעה בפועל. שלישית, אשמה על פגיעה "לא מכוונת" אשר בעטייה נגרם נזק לאחר (כגון טעויות ו'פאשלות' של המטפל). כאן הפגיעה ממשית, אך האחריות נראית בעינינו מופחתת בשל העדר כוונה.

ולבסוף אדון באשמה שנתן לקרוא לה אמיתית, על פגיעה ממשית באחר בגין פעולות מכוונות אישיות או חברתיות. אטען כי בעוד הטיפול הפסיכואנליטי מכוון לשחרור מסבלה של אשמה נורוטי על משאלות,

מופעי האשמה הכרוכים בפגיעה ביחסים עם אחר ממשי הם נחוצים, חיוניים ברקמה האנושית ויש בהם משום קריאה לעצור ולהתבונן באחריותנו.

נדון בכישלונה של לקיחת האחריות כאשר היחסים נתקעים באנאקטמנט או חיבוק דב של קומפלימנטריות של האשמה ואשמה ובמהפכים של פיצול ודיסוציאציות. אטען כי מרכיב משמעותי בלקיחת האחריות היא עמדת המטפל כעד רדיקלי, עד נוכח המוכן לכונן את הסובייקטיביות של האחר.

אדגים את מופעי האשמה בטיפול באמצעות סיפורי טיפול. ואטען כי בתוך היחסים הטיפוליים לקיחת האחריות על פגיעה מכל סוג היא כורח טיפולי וכורח אתי.

על המשתתפים

ד"ר חנה אולמן: פסיכולוגית קלינית ואנליטיקאית מנחה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו ובעבר יו"ר המכון. מלמדת ומדריכה בביה"ס לפסיכותרפיה שבפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב, במסלול ההתייחסותי ובוועדת הדוקטורט בפסיכואנליזה וממשקיה בבי"ס זה. בעבר נשיאת האיגוד הבינלאומי לפסיכותרפיה ופסיכואנליזה התייחסותית. כותבת על טראומה ועדות ופסיכואנליזה בהקשר הישראלי, ועל תהליכים טיפוליים מנקודת מבט התייחסותית. ספרה THE TRANSFORMED SELF :ON THE PSYCHOLOGY OF RELIGIOUS CONVERSION (1989) יצא בהוצאת PLENUM .

דוד קיטרון: פסיכולוג קליני מדריך; מורה, ומדריך במרכז ויניקוט בישראל, חבר צוות ריכוז התכנית למטפלים באמנויות במרכז ויניקוט וחבר הוועדה המדעית של המרכז, חבר סגל ויועץ במסלול הדוקטורט של התכנית לפסיכותרפיה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל-אביב, פרסם מאמרים בעברית ובאנגלית בנושאי פסיכולוגית העצמי ותורתו של ויניקוט, עורך מדעי של תרגומי ספרות פסיכואנליטית בהוצאת "תולעת ספרים", ספרו "משא הנפש - מסע במחוזות הפסיכותרפיה" יצא לאור לאחרונה בהוצאת רסלינג.

דוא"ל – איגוד ישראלי לפסיכותרפיה: iapsych@013net.net

אתר אינטרנט – איגוד ישראלי לפסיכותרפיה: www.israpsych.org

טל': 03-7369051 - 972-3-7369051